

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

1

Številka: 061-01/17-2/
Ljubljana, 8. 5. 2016

Osnutek

Z a p i s n i k

**28. izredne seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v sredo, 26. 4. 2017**

Predsednik je pričel 28. izredno sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 15.00 in zaključila ob 17.16 uri.

Opravičili so se:

- Igor Antauer
- dr. Radovan Stanislav Pejovnik
- Milan Lukić
- Alojz Kovšca
- Uroš Brežan
- mag. Darija Kuzmanič Korva

Ostali odsotni:

- mag. Stojan Binder
- dr. Zoran Božič
- Oskar Komac
- Peter Vrisk

Na sejo so bili vabljeni:

- dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo (k 1. točki dnevnega reda),
- Metod Dragonja, svetovalec direktorja v podjetju 2TDK, Družbi za razvoj projekta (k 1. točki dnevnega reda),
- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport (k razširitveni točki dnevnega reda),
- Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo (k razširitveni točki dnevnega reda),
- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (k razširitveni točki dnevnega reda).

Seje so se udeležili:

- dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo (k 1. točki dnevnega reda),
- Metod Dragonja, svetovalec direktorja v podjetju 2TDK, Družbi za razvoj projekta (k 1. točki dnevnega reda),
- Jure Leben, državni sekretar, Ministrstvo za infrastrukturo (k 1. točki dnevnega reda),
- Jože Mencinger, Svet za civilni nadzor (k 1. točki dnevnega reda),
- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport (k razširitveni točki dnevnega reda),
- Andreja Barle Lakota, državna sekretarka, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (k razširitveni točki dnevnega reda).

* * *

O sklicu izredne seje je predsednik obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milana Brgleza in predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Mira Cerarja.

* * *

S sklicem 25. 4. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli dnevni red, ki je bil naslednji:

1. Predlog odločilnega veta na Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (ZIUGDT), EPA 1878-VII

* * *

Zaradi predloga odločilnega veta, ki ga je vložila skupina državnih svetnikov (prvopodpisani Alojz Kovšca) se v skladu z drugim odstavkom 75. a člena Poslovnika Državnega sveta, ki določa, da se predlog odločilnega veta uvrsti na dnevni red brez razprave in glasovanja, dnevni red razširi, z naslednjo točko dnevnega reda:

- Predlog odločilnega veta na Zakon o vajeništvu (ZVaj), EPA 1711-VII.

Glede na razširitev dnevnega reda je bil dnevni red sledeč:

1. Predlog odločilnega veta na Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (ZIUGDT), EPA 1878-VII
2. Predlog odločilnega veta na Zakon o vajeništvu (ZVaj), EPA 1711-VII* RAZŠIRITEV

* * *

1. točka dnevnega reda:

- **Predlog odločilnega veta na Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (ZIUGDT), EPA 1878-VII**

Državni zbor je zakon sprejel na 29. redni seji 20. 4. 2017 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog odločilnega veta, ki ga je predlagala Interesna skupine lokalnih interesov, so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem izredne seje.

Predlog odločilnega veta je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

Poročilo komisije in predlog zahteve Državnega sveta, da Državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem ponovno odloča, so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Na klop so državne svetnice in svetniki prejeli poziv Aple Adria Green k zavrnitvi zakona.

Predlog odločilnega veta je predstavil Branko Šumenjak, podpredsednik Državnega sveta.

Besedo je imel dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo, kot predstavnik predlagatelja zakona.

Besedo je imel Metod Dragonja, svetovalec direktorja v podjetju 2TDK, Družbi za razvoj projekta.

Predstavnik Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, predsednik komisije Jernej Verbič, je predstavil stališče komisije.

V razpravi so sodelovali: Drago Ščernjavič, mag. Stevo Ščavničar, Boris Popovič, dr. Janvit Golob in Jože Slivšek.

Predsednik je dal na glasovanje predlog zahteve:

Državni svet Republike Slovenije je na 28. izredni seji 26. 4. 2017, ob obravnavi Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (ZIUGDT), ki ga je Državni zbor sprejel na 29. redni seji 20. 4. 2017, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (ZIUGDT).

Obrazložitev:

Državni svet poudarja, da ni dvoma o tem, da je treba, ne samo za uresničitev poslovnih ciljev Luke Koper, d. d., ampak tudi z vidika koristi logistične transportne panoge in slovenskega gospodarstva nasploh čim prej vzpostaviti sodobno železniško povezavo koprškega pristanišča do njegovih trgov, kar je bil tudi eden od zaključkov posveta Izgradnja drugega tira železniške povezave Koper–Divača, ki ga je organiziral Državni svet 18. 3. 2016. Državni svet se tudi zaveda, da bi morebitno iskanje novih rešitev za drugi tir, ki bi zahtevale spremembo državnega prostorskega načrta, povzročile nekajleten odmik začetka gradnje drugega tira, kar se ne sme zgoditi. Ne glede na to pa ne more podpreti Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (v nadaljevanju: zakon), saj gre za enega ključnih infrastrukturnih projektov v Sloveniji, ki zahteva premišljene rešitve za njegovo realizacijo, a jih zakon ne vsebuje. Med drugim sploh ne zagotavlja stabilne finančne konstrukcije za izvedbo projekta, čeprav naj bi bil njegov cilj prav zagotovitev učinkovitega modela financiranja gradnje drugega tira. Državni svet izpostavlja tudi nasprotovanje zakonu s strani tistih deležnikov, ki naj bi zagotovili sredstva za financiranje gradnje drugega tira (Luka Koper, d. d., Združenje za promet pri GZS in Sekcija za promet pri OZS).

V okviru postopka sprejemanja zakona je že Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj opozorila na neprimeren postopek sprejemanja zakona, saj nujen postopek ni zagotovil zadostnega časa za razrešitev vseh odprtih vprašanj in dilem ter posledično odpravo vseh pomanjkljivih rešitev. Ob tem je tudi opozorila, da se rok za prijavo na razpis za pridobitev sredstev proračuna Evropske unije za projekte na TEN-T prometnem omrežju izteče šele 14. 7. 2017 in bi si zato lahko vzeli še nekaj časa za pripravo bolj usklajenih in premišljenih rešitev.

Zakon v 30. členu opredeljuje vire financiranja izgradnje drugega tira, pri čemer naj bi bila zagotovljena le sredstva državnega proračuna (200 mio evrov), ostali predvideni viri financiranja (morebitna druga vplačila kapitala družbenikov, posojila in sredstva proračuna Evropske unije) pa so zdaj še negotovo dejstvo. Državni svet je v preteklosti sicer že zavzel stališče, da je pri iskanju dodatnih virov financiranja drugega tira železniške proge Koper–Divača nujno, da se Slovenija poveže z državami Višegrajske skupine, torej Madžarsko, Poljsko, Češko in Slovaško, ki jim Luka Koper predstavlja najkrajšo oskrbno pot in imajo največji interes za izgradnjo drugega tira zaradi izvozne naravnosti in s tem pričakovane okrepitve konkurenčnosti. Ne glede na to pa v tem trenutku ni jasno, ali bodo zaledne države, s katerimi se pogovarjajo predstavniki Vlade, sploh sodelovale in s kakšno finančno soudeležbo in predvsem pod kakšnimi pogoji. Državni svet tudi izpostavlja, da v javnosti vzbuja dvom način morebitnega sodelovanja Madžarske, katere zunanji minister je pred časom javno pogojeval sodelovanje, a nam konkretni pogoji niso znani. Ali gre samo za donos na dano posojilo ali so v ozadju tudi kakšna pričakovanja v okviru morebitnega logističnega holdinga, ki pa je za Luko Koper, d. d., z vidika njene nevtralnosti in s tem konkurenčne prednosti nesprejemljivo.

Državni svet opozarja tudi na nesprejemljivo dodatno finančno obremenitev prevoznikov v obliki pribitka k cestnini in Luke Koper, d. d., v obliki takse na pretovor v koprskem tovornem pristanišču, ki ji nasprotujejo v Združenju za promet pri GZS, Sekciji za promet pri OZS in Luki Koper, d. d. Dodatna finančna obremenitev navedenih deležnikov v transportni verigi bo povzročila poslabšanje njihovega konkurenčnega položaja, kar z vidika težnje po večji prepoznavnosti Slovenije kot pomembne logistične destinacije (za oskrbo zalednih držav) ni ustrezna rešitev. Glede na pričakovane koristi drugega tira za Luko Koper, d. d., je sicer prav, da sodeluje pri financiranju njegove izgradnje, vendar bi bilo bolj logično, da se kot vir financiranja gradnje drugega tira predvidi dobiček Luke Koper, d. d., ki se bo z izgradnjo drugega tira in s tem povečevanja prometa iz dosedanjih 12–13 mio evrov letno nekajkrat povečal.

Državni svet tudi opozarja, da bi morala družba 2TDK, družba za razvoj projekta, d. o. o., namesto omejene odgovornosti nositi neomejeno odgovornost za opravljanje svojih nalog. Glede na pretekle slabe izkušnje pri gradnji večjih (infrastrukturnih) projektov (npr. TEŠ 6) bi moral zakon omejiti korupcijska tveganja na minimum in določiti dodatne pogoje za odgovorne osebe. Med drugim Državni svet meni, da bi morale odgovorne osebe odgovarjati za svoje delo z vsem svojim premoženjem, dokler ne preide infrastruktura v last države.

Po mnenju Državnega sveta bi si javnost zaslužila bolj jasno predstavitev možnosti financiranja, prav tako si zasluži izvedeti, kakšna bo dejanska vrednost investicije. Glede na to, da je bila Slovenija v preteklosti neuspešna pri pridobivanju evropskih sredstev za ta projekt, se postavlja vprašanje tokratne uspešne pridobitve evropskih sredstev in s tem finančne zmožnosti izgradnje drugega tira. Če družba 2TDK kot investitor ne bo uspešna pri pridobivanju sredstev proračuna Evropske unije, bo treba tako predvidene finančne vire nadomestiti z drugimi viri.

Ker bi morali po mnenju Državnega sveta še pred sprejemom oz. uveljavitvijo zakona odpraviti nedorečenosti glede financiranja gradnje drugega tira oz. natančneje opredeliti ekonomska izhodišča, predlaga, da Državni zbor ponovno odloča o zakonu in ga zavrne. Z vidika napovedane gospodarske rasti in suverenosti Republike Slovenije državni svetniki dajejo v proučitev tudi predlog, da bi država sama, s pomočjo evropskih sredstev in posojil, zagotovila realizacijo projekta. Težave pri financiranju projekta ne smejo biti razlog za vstop tretjega partnerja v lastništvo konzorcija. Pomen drugega tira za Luko Koper, d. d., bi lahko opravičil namero, da Slovenija z dodatnim zadolževanjem sama financira ta strateški projekt. Glede na pričakovane multiplikativne učinke drugega tira in podatka o več milijardah evrov privarčevanih sredstev gospodinjstev v bankah, bi bilo smiselno razmisliti tudi o možnosti sodelovanja slovenskih davkoplačevalcev pri financiranju njegove izgradnje z izdajo infrastrukturnih obveznic.

* * *

Za poročevalca je bil določen podpredsednik Državnega sveta Branko Šumenjak.

Predlagana zahteva JE BILA SPREJETA (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 23 jih je glasovalo za, 2 pa sta bila proti).

2. točka dnevnega reda:

– Predlog odločilnega veta na Zakon o vajeništvu (ZVaj), EPA 1711-VII

Državni zbor je zakon sprejel na 29. redni seji 25. 4. 2017 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 26. 4. 2017 in na klop.

Predlog odločilnega veta, ki ga je predlagala skupina državnih svetnikov (prvopodpisani Alojz Kovšca), so prav tako prejeli po elektronski pošti 26. 4. 2017 in na klop.

Predlog odločilnega veta je obravnavala Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Poročilo komisije in predlog zahteve Državnega sveta, da Državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem ponovno odloča, so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Na klop so prav tako prejeli stališče Interesne skupine delojemalcev k predlogu odločilnega veta.

Predlog odločilnega veta je predstavil Rudi Matjašič, mag. posl. ved.

Besedo je imela dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport, kot predstavnica predlagatelja zakona.

Razpravljali so: mag. Dušan Semolič, Cvetko Zupančič, Branimir Štrukelj, Jernej Verbič, mag. Marija Lah in mag. Peter Požun.

Na dileme iz razprave je odgovorila dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport, kot predstavnica predlagatelja zakona.

Predsednik je dal na glasovanje predlog zahteve:

Državni svet Republike Slovenije je na 28. izredni seji 26. 4. 2017 ob obravnavi Zakona o vajeništvu (ZVaj), ki ga je Državni zbor sprejel na 29. redni seji 25. 4. 2017, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel

Z A H T E V O,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o vajeništvu (ZVaj).

Obrazložitev:

Ob uvedbi vajeniškega sistema izobraževanja sta bila soočena dva nasprotujoča si koncepta. Prvi je favoriziral vajeništvo kot obliko delovnega razmerja, z vsemi pritisklinami delovno-pravne zakonodaje; drugi koncept pa je postavljajal dosedanje delodajalce v vlogo aktivnih izobraževalcev, vajence pa opredeljeval kot dijake. Zakon o vajeništvu, kot je bil sprejet, predstavlja nekakšno mešanico rešitev iz teh dveh temeljnih konceptov. V vajeništvu uvaja štiri kategorije izobraževancev: otroke z dokončano osnovno šolo, brezposelne

odrasle, odrasle zaposlene pri delodajalcu, ki opravljajo vajeništvo, in zaposlene, ki so vajenci pri drugem delodajalcu. Gre torej za prepletanje izobraževanja oseb z bistveno različnim socialnim in pravnim statusom ter mešanje pedagoško-andragoškega izobraževalnega pristopa. Namesto da bi zakon enoznačno in transparentno urejal vsebine izobraževalnega procesa, ki je edinstven po načinu pridobivanja spretnosti na posebnem vajeniškem učnem mestu, je dana rešitev usmerjena v novo obliko delovnega razmerja za odrasle, ki se prepleta z izobraževanjem mladoletnih oseb. Izobraževanje odraslih je načelno lahko urejeno tudi v vajeniškem sistemu, vendar le v primeru, ko gre za pridobivanje kompetenc na področjih, ki so komplementarna že pridobljenim kompetencam posameznika in še to v primeru, ko je posameznik dovzeten za pridobivanje določenih spretnosti. Za vajeništvo je značilno, da izobraževanec pridobiva spretnosti in jih povezuje s teoretičnimi vsebinami izobraževalnega procesa.

Niso vsa starostna obdobja enako primerna za pridobivanje spretnosti, zato vajeništvo ni primerno za vse generacije niti za vse poklice. Konceptualno je torej zakon namesto obravnavanja populacije, ki ji je bil primarno namenjen, razpotegnjen čez strukturo popolnoma različnih oseb.

S sprejemom zakona v obstoječi obliki delodajalci niso nič bližje vlogi enakopravnih udeležencev v izobraževalnem procesu, ne morejo participirati za sredstva za izobraževanje in ostajajo v pasivni vlogi. Zbornice sicer dobivajo relativno močno vlogo v sistemu vajeniškega izobraževanja, vendar le kot zastopnice interesov delodajalcev, ne pa kot zastopnice interesov strok, kar je ena izmed njihovih temeljnih družbenih vlog.

Zakon jasno definira vsebino aktivnosti vajenca na vajeniškem učnem mestu. Dovoljene so le tiste aktivnosti po vrsti in obsegu, kot jih določa Načrt izvajanja vajeništva, ki ga verificira pristojno ministrstvo. Vajenec na učnem mestu torej ne sme biti postavljen v vlogo delavca niti ne sme opravljati del in nalog, ki niso predvidene z načrtom izvajanja vajeništva. Glede na jasno diferenciacijo med učnim in delovnim mestom ter učenjem in delom, kot izhaja iz zakona, ni smiselno v vajeniški izobraževalni sistem vpletati delovno-pravne zakonodaje niti zastopniških organizacij tako delodajalcev kot delojemalcev. Pričujoči zakon pa počne prav to.

Specifika določenih dejavnosti (gradbeništvo, gostinstvo, živilske dejavnosti itd.) narekuje, da bi se morali vajenci v posameznih strokah izjemoma usposabljeni tudi ponoči, ob nedeljah in praznikih ter z zakonom določenih dela prostih dnevih, vendar le pod pogoji, ki so določeni že v vajeniški pogodbi. Zakon tega ne omogoča.

Zakon predpisuje, da se vajeniška nagrada vajencu izplačuje tudi za čas, ko se ne usposablja praktično z delom zaradi opravičene odsotnosti (npr. bolniška). Glede na to, da vajenec ni v delovnem razmerju, njegova eksistenca ni odvisna od nagrade, zato nima smisla, da je za čas odsotnosti nagrajen.

Zakon določa, da mora delodajalec vajencu zagotoviti povračilo stroškov v zvezi s službeno potjo in terenski dodatek na enak način in v višini, kot to velja za delavca, zaposlenega pri delodajalcu, ki usposablja vajenca. Ta ureditev ni smiselna, ker dodatno obremenjuje delodajalca. Smiselno bi bilo, da delodajalec nosi vse stroške prevoza in prehrane vajenca, ne pa tudi, da mu izobraževanje na dislociranem vajeniškem učnem mestu dodatno plačuje.

Zakon v prehodnih določbah predvideva, da bo država, s pomočjo sredstev Evropskega socialnega sklada, v prehodnem obdobju do 31. 12. 2021 sofinancirala stroške nagrade vajenca in strošek mentorja v podjetju ter nadomestila stroškov prevoza in prehrana (cca. 3000 EUR za 56 tednov usposabljanj). Zakon bi moral financiranje stroškov delodajalca-izobraževalca urediti sistemsko, da bi bili stroški delodajalca pravičneje razporejeni med državo in delodajalce.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega zbora je bil določen državni svetnik Rudi Matjašič, mag. posl. ved.

Predlagana zahteva JE BILA SPREJETA (26 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 14 jih je glasovalo za, 11 pa jih je bilo proti).

- - -

Predsednik je zaključil 28. izredno sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se državnim svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik